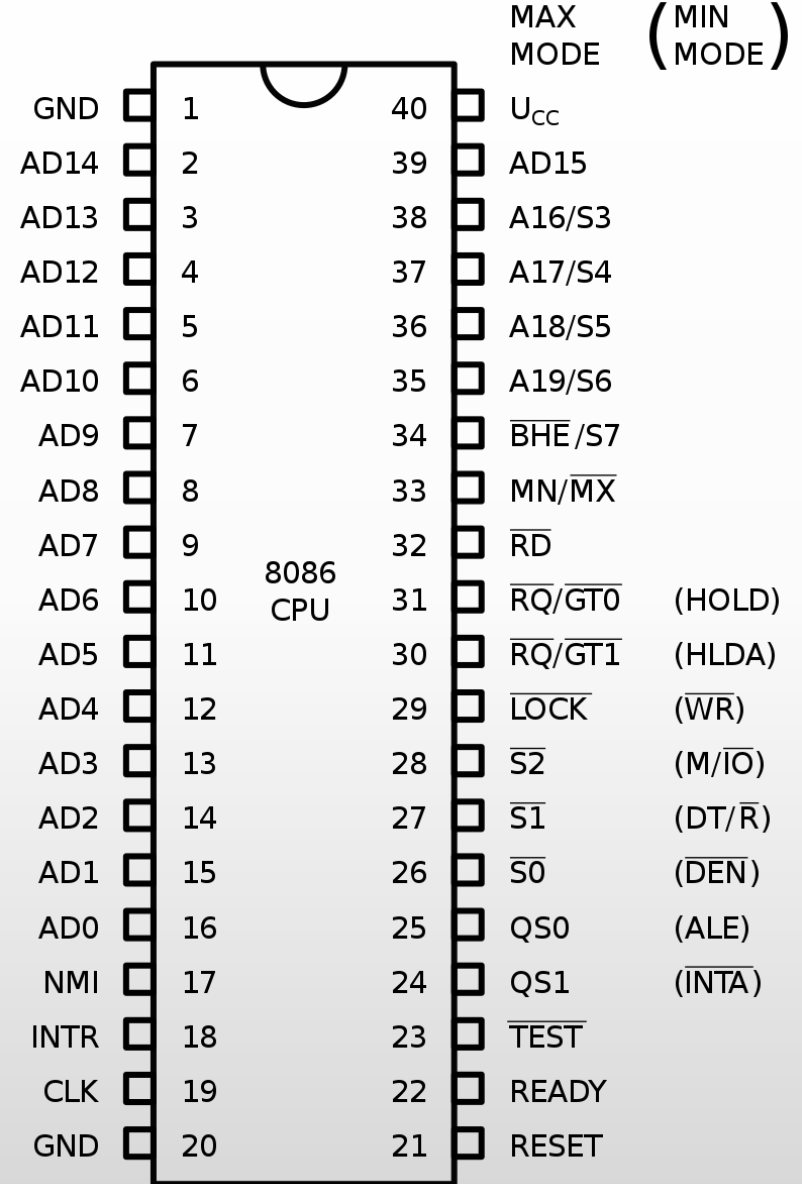
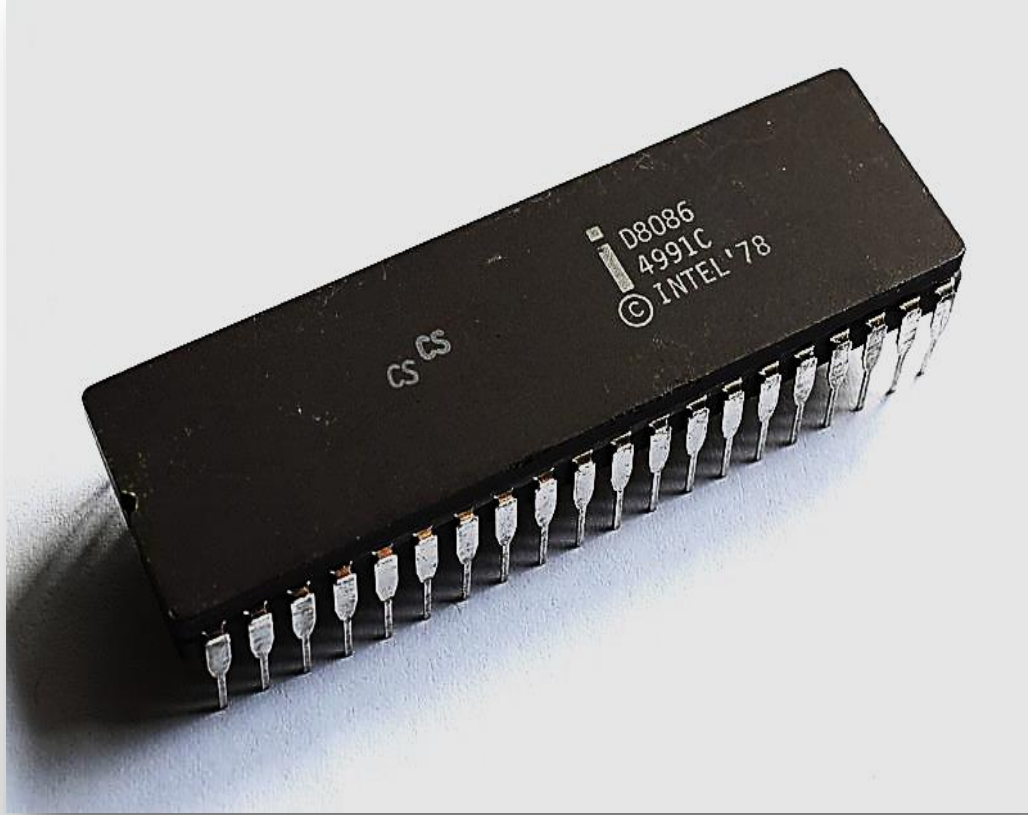

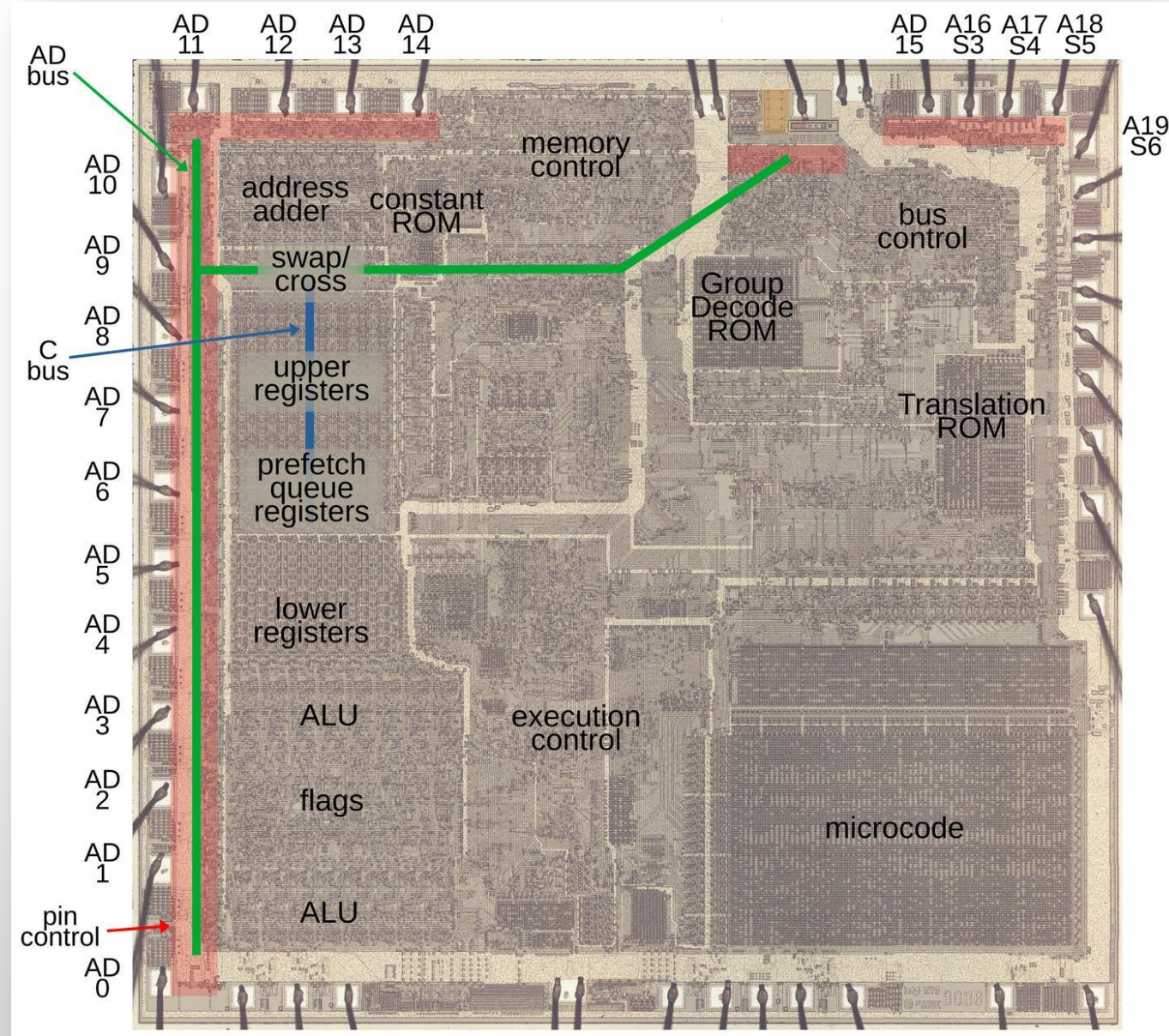
Bölüm 2: 8086 Pinler

Mikroişlemciler

8086 Pin Diyagram

8086

8086 Pin Diyagram

- Intel 8086, *16-bit HMOS* mikroişlemcisidir.
- *40 pinlik DIP* entegre devre olarak bulunur.
- Çalışması için *5V DC* besleme kullanır.
- *20 hatlı* bir adres yolu kullanır.
- *16 hatlı* bir veri yolu vardır.
- Adres yolu çoklamalı (*multiplexed*) modunda çalışır.
  - Çoklamalı hatlar birden fazla amaç için kullanılır.
  - 16 düşük adres (*low order address*) hatları veri (*data*) ile çoklanır.
  - 4 yüksek adres (*high order address*) hatları durum (*status*) ile çoklanır.

8086 Karmaşık Pinleri

- Mikroişlemciler, harici bellek ve giriş/çıkış aygıtlarına veri yolu ve adres yolu üzerinden bağlanır.
- 8086'da ise bu durum iki nedenden dolayı daha karmaşıktır.
  - 40 pinli DIP paket:
    - Tüm işlevler için pin sayısı yetersizdir.
    - Bu nedenle adres, veri ve durum bilgisi aynı pin üzerinden iletilir.
  - 20 bitlik adres yolu ve 16 bitlik veri yolu:
    - Segment yazmaçları 20 bitlik adres yolu sağlar.
    - Ancak veri yolu yalnızca 16 bit genişliğindedir.
    - Fazladan 4 adres biti vardır.

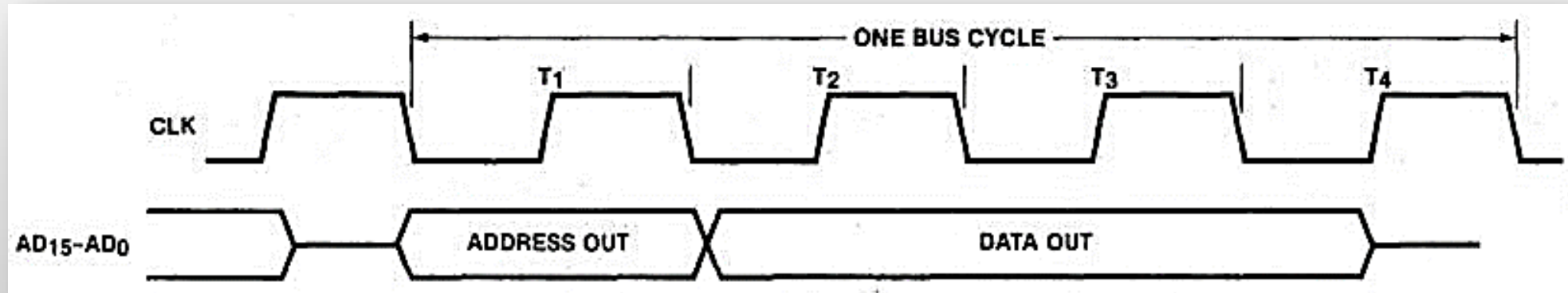
8086 Karmaşık Pinleri

- 16 adet AD0-AD15 pinleri veri iletiminde çoklanarak kullanılır.
- A16-A19 pinleri ise adres ve durum sinyalleri için çoklanarak kullanılır.
- S2, S1 ve S0 pinleri ise işlemcinin durumunu belirten sinyalleri taşır.
- HE'/S7 pini veri yolunu etkinleştirmek,
- RD' pini ise okuma işlemi için kullanılır.

8086 Yazma İşlemi

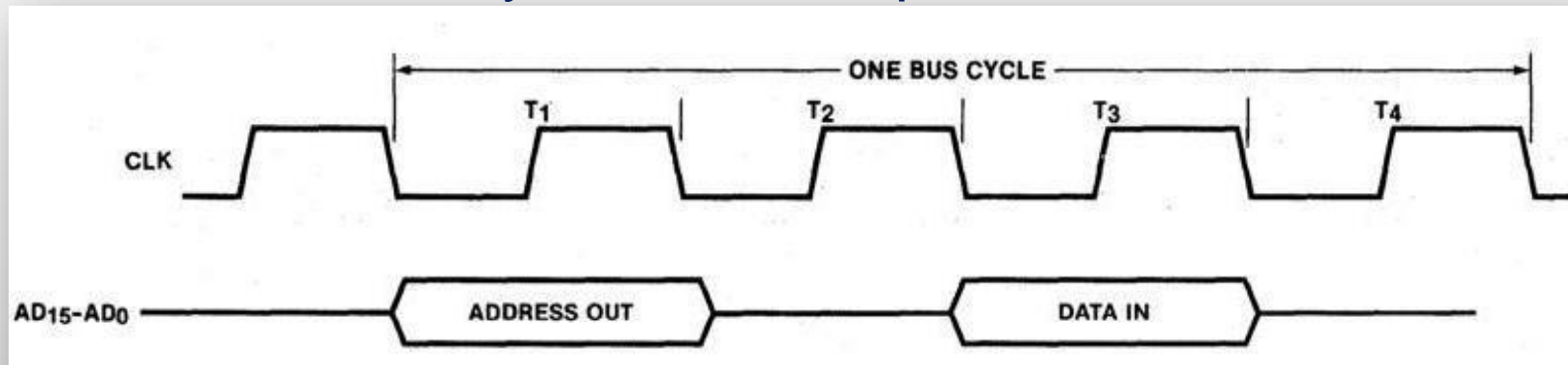
- Dört T durumundan oluşan bir veri yolu döngüsü ile gerçekleştirilir.
- T1 durumunda, yazma işleminin hedef adresi pinlere gönderilir.
- T2, T3 ve T4 durumlarında yazılacak veri pinlere gönderilir.
- T durumlarına göre pinlerin işlevleri değişir.
  - T1 durumunda pinler adres bilgisi taşır,
  - T2'den T4'e kadar olan durumlarda veri taşır.

8086 Okuma İşlemi

- Dört T durumundan oluşan bir veri yolu döngüsü ile gerçekleştirilir.
- T1 yazma ile aynı, okuma işleminin hedef adresi pinlere gönderilir.
- T2 durumunda 8086'nın çıkış devreleri tri-state durumuna geçer. Böylece harici bellek, veri yoluna veri yazabilir.
- T3 durumunda harici bellek (veya giriş/çıkış cihazı) okuma işlemi için gerekli olan veriyi veri yoluna yerleştirir.
- T4 durumunda 8086, veri yolundaki veri pinlerden okunur.

Adres/Veri Yolu Detayları

- AD0-AD15: Adres/Veri yolu.
  - Düşük adres yolu hatlarıdır.
  - Veri hattı ile çoklanır.
  - Bellek adresi için kullanıldığında A sembolü kullanılır (*A0-A15*).
  - Veri aktarımında D sembolü kullanılır (*D0-D7, D8-D15* veya *D0-D15*).
- A16-A19:
  - Yüksek adres yolu hatlarıdır.
  - Durum sinyalleri ile çoklanır.

S2, S1, S0 Durum Pinleri

- Bu pinler T4, T1 ve T2 zamanlarında aktiftir.
- T3 ve Tw (hazır pasif durumdayken) sırasında pasif duruma döner (1,1,1).
- 8288 veri yolu kontrolcüsü tarafından,
  - bellek ve G/Ç işlemi erişim kontrol sinyallerini oluşturmak için kullanılır.
- T4 zamanında durum pinlerindeki değişiklik,
  - veri yolu döngüsünün (*bus cycle*) başladığını gösterir.
- Düşük (*low*) sinyal - 0
- Yüksek (*high*) sinyal - 1

S2, S1, S0 Durum Pinleri

S2	S1	S0	Characteristics
0	0	0	Interrupt acknowledge
0	0	1	Read I/O port
0	1	0	Write I/O port
0	1	1	Halt
1	0	0	Code access
1	0	1	Read memory
1	1	0	Write memory
1	1	1	Passive state

S3, S4, S5, S6 Durum Pinleri

- A16/S3, A17/S4, A18/S5, A19/S6.
- Belirtilen adres hatları ile ilgili durum sinyalleri çoklanır.

A17/S4	A16/S3	Function
0	0	Extra segment access
0	1	Stack segment access
1	0	Code segment access
1	1	Data segment access

BHE'/S7 ve RD' Pinleri

- BHE'/S7: Bus High Enable/Status
  - T1 zamanında düşük durumdadır.
  - Düşük (*low*) durumda iken etkindir. (*active*)
  - Veriyi D8-D15 üzerinde aktifleştirmek (*enable*) için kullanılır.
  - Veri yolunun üst kısmına bağlı 8-bit bir aygıt, BHE sinyalini kullanır.
  - S7 durum sinyali ile çoklanır.
  - S7 durum sinyali T2, T3 ve T4 zamanlarında kullanılabilir (*available*).
- RD': Okuma
  - Okuma işlemi için kullanılır.
  - Çıkış sinyalidir ve düşük olduğunda etkindir.

READY, INTR Pinleri

- **READY: Hazır Sinyali**
  - Bellek veya aygıttan gelir, veri transferinin tamamlandığını belirtir.
  - 8284A saat üretici tarafından senkronize edilir.
  - Mikroişlemciye hazır girişi sağlar.
  - Yüksek (*high*) durumda iken etkindir. (*active*)
- **INTR: Kesme Talebi**
  - Tetikleyici giriş sinyalidir.
  - Komutun son saat döngüsünde kesme talebini belirtir.
  - Kesme talebi olursa, işlemci kesme kabul döngüsüne girer.
  - Yüksek durumda iken etkindir. Dahili olarak senkronize edilir.

NMI, INTA, MN/MX' Pinleri

- NMI: Maskelenemeyen Kesme
  - Kenar tetiklemeli (edge triggered) bir giriş sinyalidir.
  - Tip II bir kesmeye neden olur.
  - Ardından kesme vektörü tablosunda işaret edilen yordam yürütülür.
  - NMI, yazılım tarafından içsel (*internally*) olarak maskelenemez.
  - Düşük konumdan yükseğe geçiş, komutun sonunda kesmeyi başlatır.
  - Bu giriş dahili olarak senkronize edilmiştir.
- INTA: Kesme Kabul
  - Kesme kabul döngüsünün T2, T3 ve Tw zamanlarında düşük durumdadır.
- MN/MX': Minimum/Maksimum
  - İşlemcinin hangi modda çalışacağını gösterir.

RQ'/GT1', RQ'/GT0' ve LOCK' Pinleri

- RQ'/GT1', RQ'/GT0': İstek/Bağış (*Request/Grant*)
  - Yerel veri yolu yöneticisi tarafından kullanılır.
  - Mikroişlemciyi döngü sonunda yerel veri yolunu bırakmaya zorlar.
  - Her bir pin çift yönlüdür (*bi-directional*).
  - RQ'/GT0', RQ'/GT1''den yüksek önceliklidir.
- LOCK': Kilit
  - Düşük (*low*) durumda iken etkindir. (*active*)
  - Aktifken sistem veri yolunu diğerlerinin kontrol etmesine izin verilmez.
  - Bir sonraki komut tamamlanana kadar etkindir.

TEST' ve CLK Pinleri

- TEST': Test Pin
  - 'WAIT' komutu tarafından kullanılır.
  - Değeri düşük (0) ise, işlem devam eder;
  - değilse, işlemci boшта (*idle state*) kalır.
  - Giriş, her saat döngüsünde (*leading edge*) dahili senkronize edilir.
- CLK: Saat Girişi
  - İşlemler ve veri yolu kontrol için temel zamanlamayı sağlar.
  - %33 görev döngüsüne sahip bir asimetrik kare dalgadır.
  - *Its an asymmetric square wave with a 33% duty cycle.*

RESET, Vcc ve GND Pinleri

- RESET: Sıfırlama Pini
  - Mikroişlemcinin mevcut faaliyetini derhal sona erdirmesini gerektirir.
  - Sinyalin en az dört saat döngüsü yüksek (1) olması gerekmektedir.
- Vcc: Güç Beslemesi
  - Mikroişlemcinin güç kaynağıdır.
  - Mikroişlemci, doğru çalışabilmek için +5V DC besleme alır.
- GND: Toprak
  - Mikroişlemcinin toprak bağlantısıdır.
  - Devrenin doğru çalışabilmesi için toprak bağlantısı sağlar.

QS1, QS0 Pinleri

- Komut kuyruğunun durumunu gösterir.

QS1	QS0	Status
0	0	No operation
0	1	First byte of op code from queue
1	0	Empty the queue
1	1	Subsequent byte from queue

M/IO', DT/R Pinleri

- M/IO': Bellek ve Giriş/Çıkış
  - Bellek ve G/Ç işlemlerini ayırır.
  - Yüksek ilen M sinyali aktif, düşük iken IO' sinyali aktif durumdadır.
  - Yüksek olduğunda, bellek işlemleri gerçekleşir.
  - Düşük olduğunda, çevresel aygıtlardan giriş/çıkış işlemleri gerçekleşir.
- DT/R: Veri Gönderme/Alma
  - 8286 veya 8287 veri yolu transceiver kullanan sistemlerde gereklidir.
  - A transceiver is a combination transmitter/receiver in a single package.
  - Veri akışının yönü, transceiver tarafından kontrol edilir.

DEN, HOLD/HOLDA Pinleri

- DEN: Veri Etkinleştirme (*Data Enable*)
  - 8286/8287 transceiver'lı sistemlerde çıkış etkinleştirme işlevi görür.
  - Bellek ve G/Ç erişiminde, INTA döngülerinde aktif düşük (0) durumda
- HOLD/HOLDA: Tutma / Tutma Kabul
  - Başka bir bileşenin yerel veri yolunu istediğini gösterir.
  - Aktif yüksek (1) bir sinyaldir.
  - HOLD isteği alan mikroişlemci,
    - T4 veya T1 saat döngüsünün ortasında,
    - Onay (*acknowledge*) olarak HOLDA'yı (*yüksek*) yayınlar.

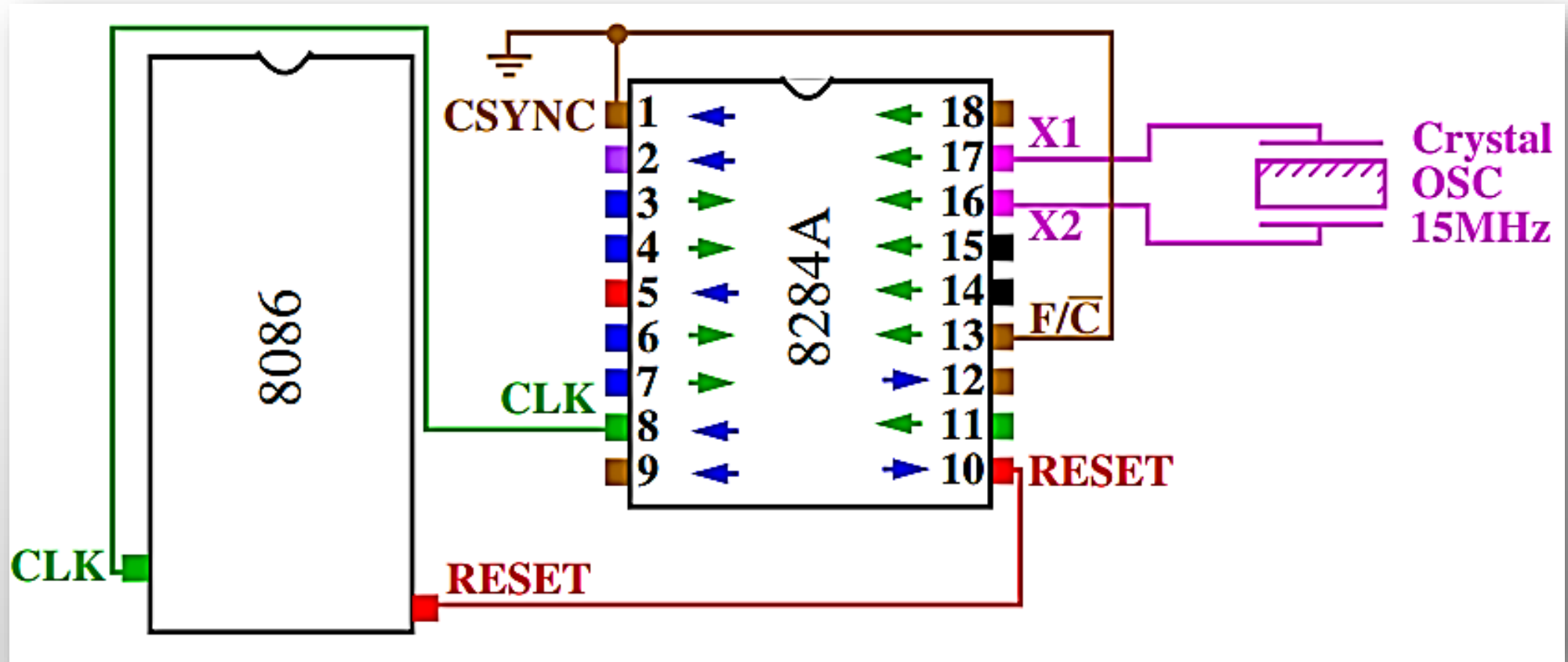

ALE Pinleri

- ALE: Adres Kilidi Etkinleştirme (*Address Latch Enable*)
  - 8282/8283 adres kilidini kilitlemek için kullanılır.
  - Bir veri yolunun T1 zamanında aktif yüksek (1) durumdadır.
  - ALE sinyali her zaman bir tam sayıdır.

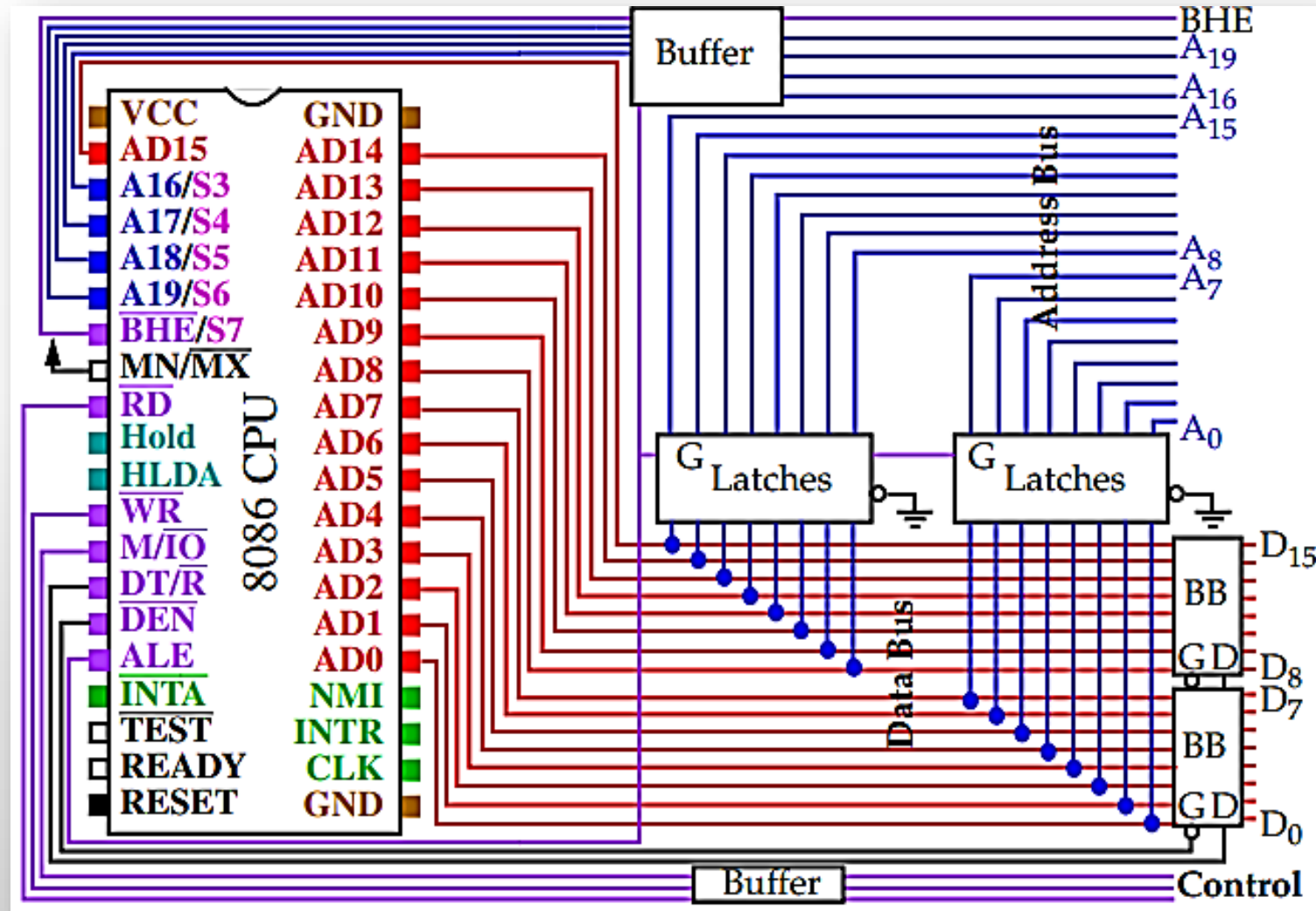

8284A Clock Generator

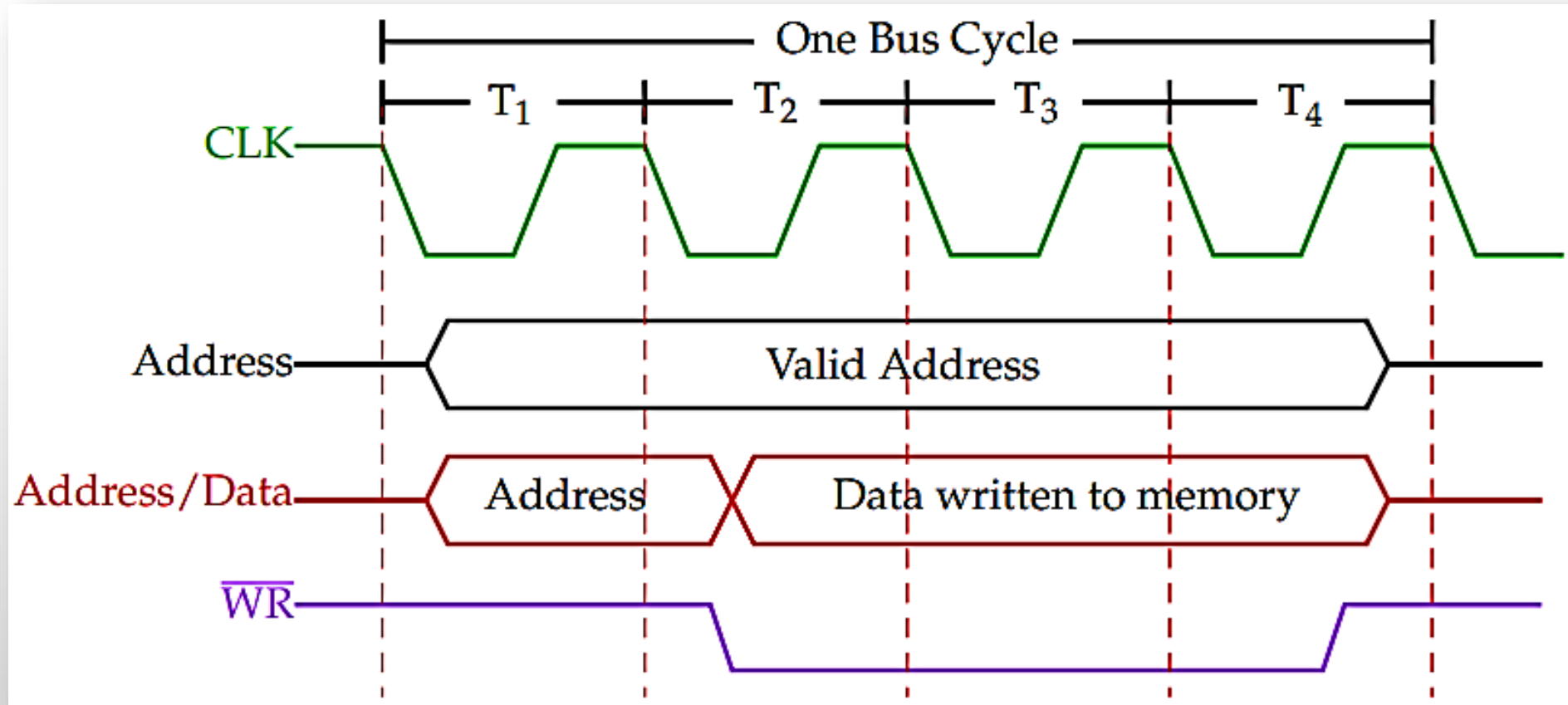
BUS Buffering and Latching

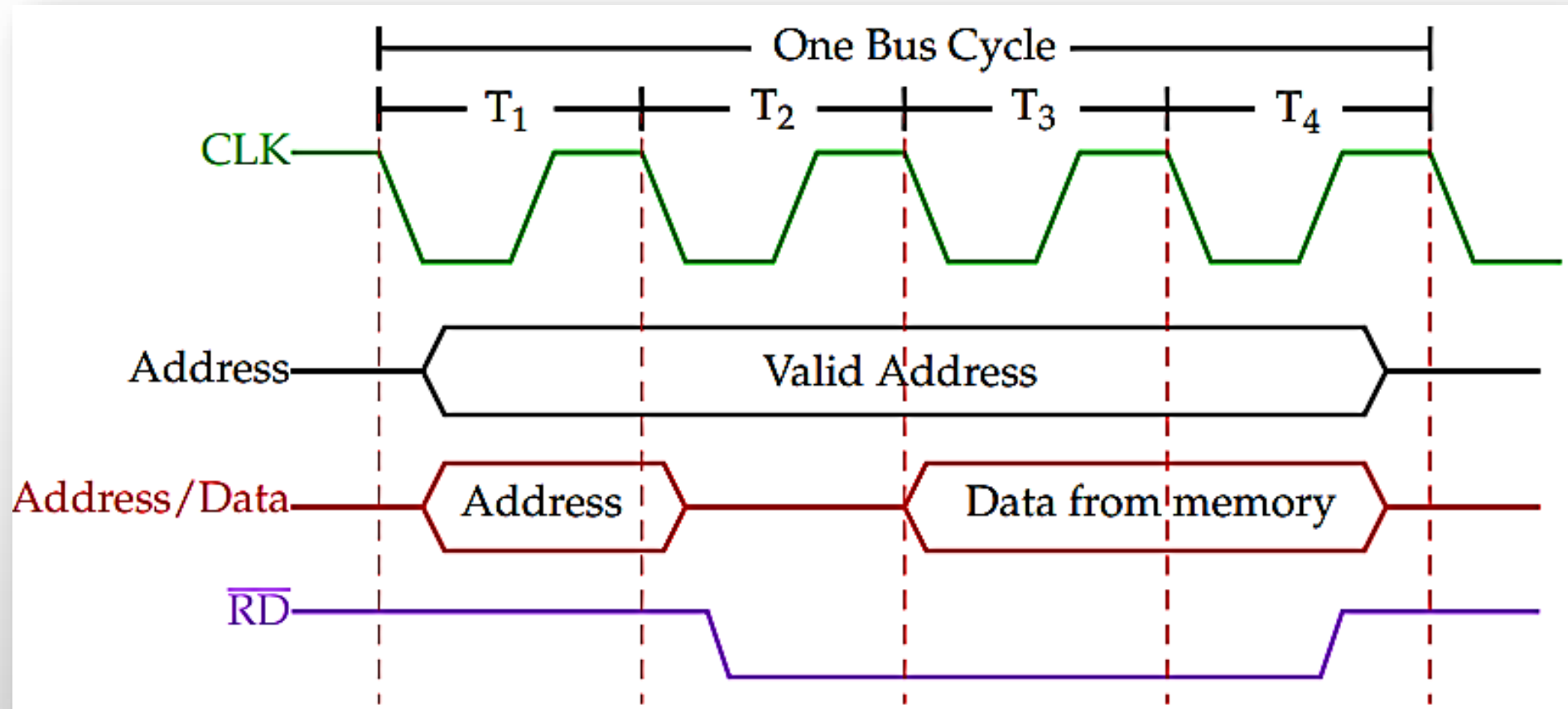

Simplified 8086 Write Bus Cycle

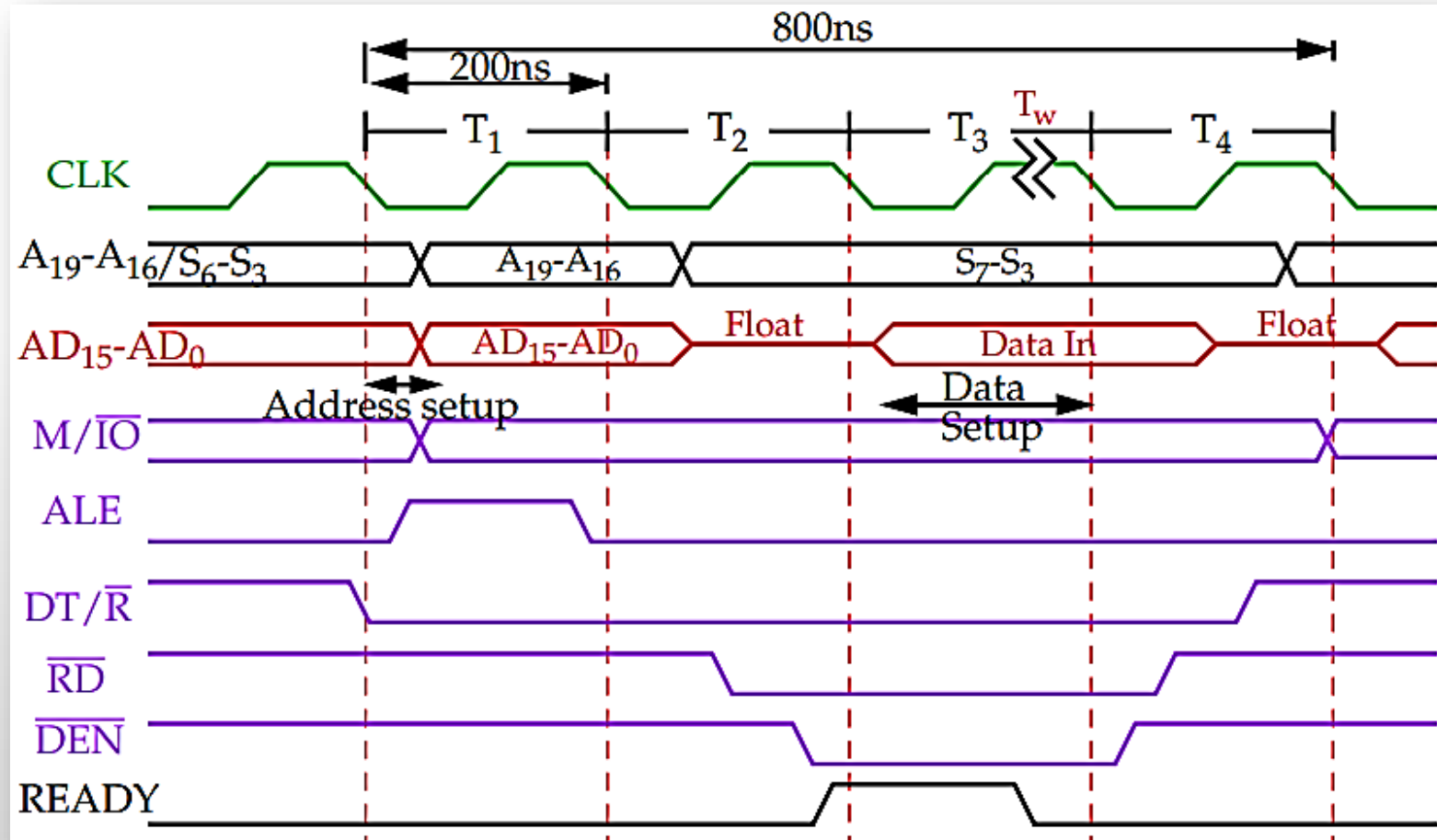

Simplified 8086 Read Bus Cycle

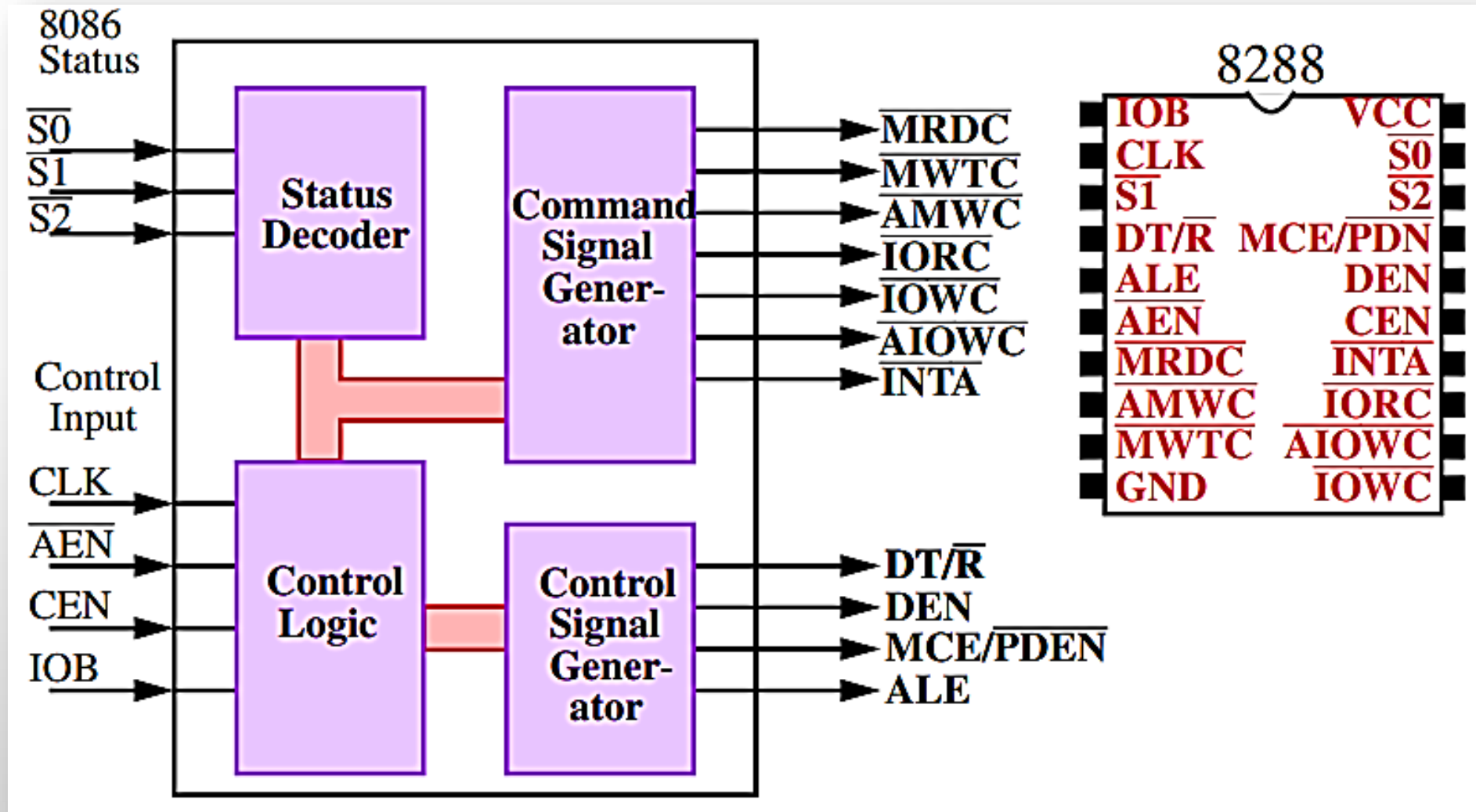

Bus Timing for a Read Operation

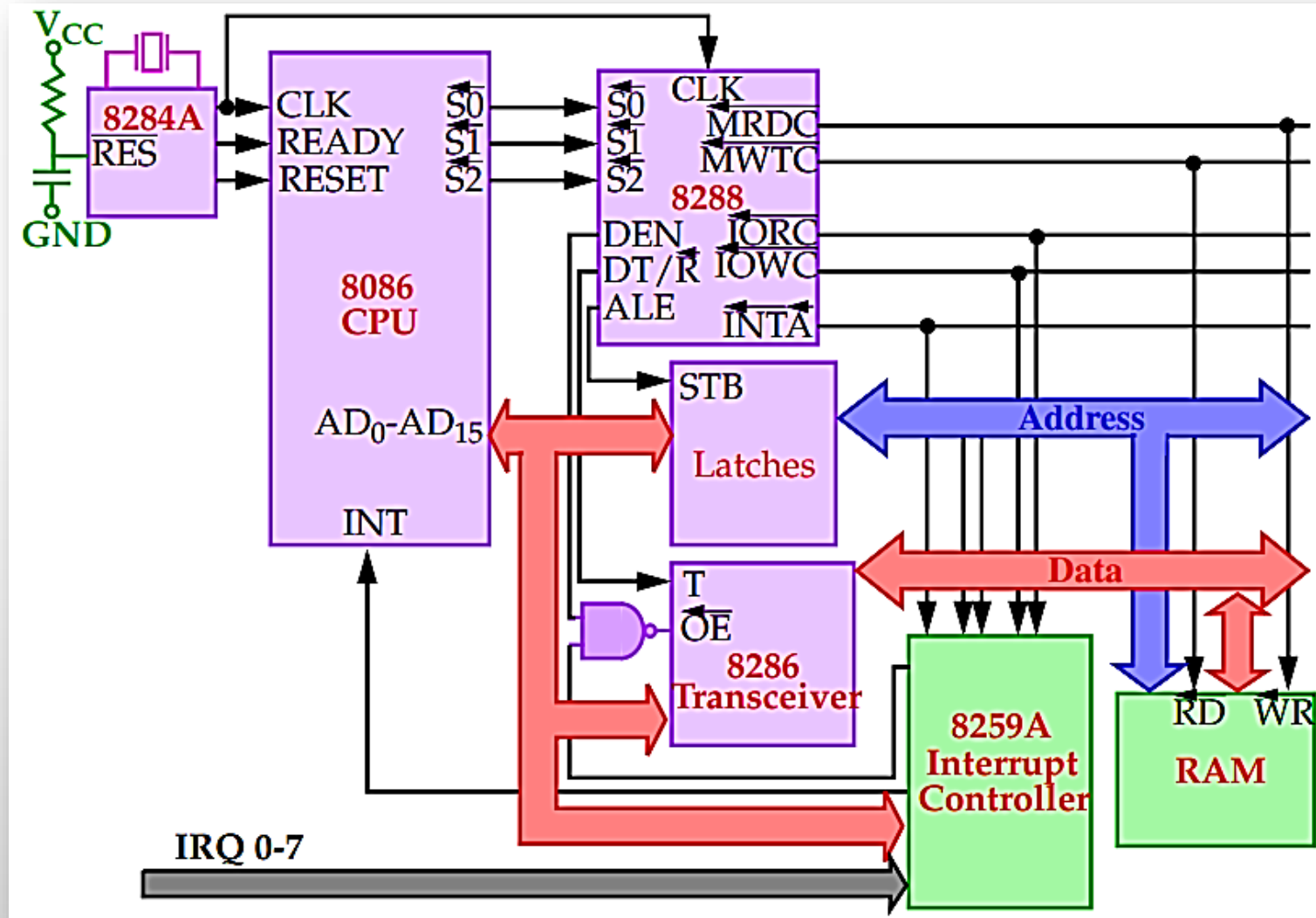

8288 Bus Controller

MAX Mode 8086 System

Interrupt Vector Table

080H	32-255 User defined 14-31 Reserved	
040H	Coprocessor error	16
03CH	Unassigned	15
038H	Page fault	14
034H	General protection	13
030H	Stack seg overrun	12
02CH	Segment not present	11
028H	Invalid task state seg	10
024H	Coproc seg overrun	9
020H	Double fault	8
01CH	Coprocessor not avail	7
018H	Undefined Opcode	6
014H	Bound	5
010H	Overflow (INTO)	4
00CH	1-byte breakpoint	3
008H	NMI pin	2
004H	Single-step	1
000H	Divide error	0

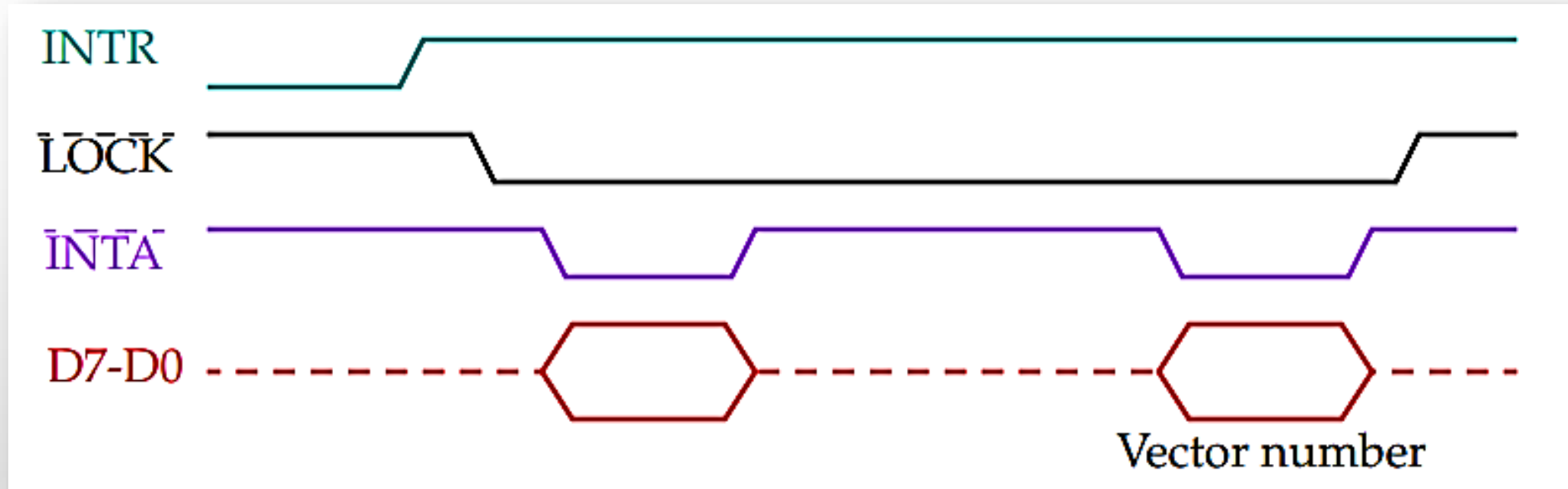
The interrupt vector table is located in the first 1024 bytes of memory at addresses 000000H through 0003FFH.

There are 256 4-byte entries (segment and offset in real mode).

Seg high	Seg low	Offset high	Offset low
Byte 3	Byte 2	Byte 1	Byte 0

Hardware Interrupts

SON